

"Toplum ve Hekim" in 68. sayısına ulaştık; 1995 Ekim'inde. Henüz iki aylık bir gecikmemiz var. Umarız, bu gecikmelerimiz sizleri "sıkıyordu".

Bu sayımızda klasik bir "dosya"mız yok. İstihdam konusunu dosya yapmak istedik, ama dilediğimiz gibi olmadı. Ancak, yine de istihdam konusunda oldukça değerli çalışmalar sunabiliyoruz. "Hekim istihdamı" konusunda en yetkili kurumun, DPT'nin temsilcisi Savaş Yıldırım, "Üniversite-istihdam" ilişkisini öğretim üyesi arkadaşlarımız Osman Hayran ve Hakan Batirel, "Sağlık Bakanlığı-istihdam" alanında uzun süre Sağlık Bakanlığı'nda görev yapmış öğretim üyesi arkadaşımız Recep Akdur yazdılar. İstanbul'dan yayın kurumumuzun yeni ismi Akif Akalın, konuya bir genel çerçeve çizerken, yine İstanbul'da Pratisyen Hekim Kolu'muzda yıllardır emek veren Mustafa Sülkü "Birinci Basamak ve İstihdam"ı yazdı. İlker Belek ve Hülya Ermiş'in çalışmalarını, bir önceki sayımızdaki "Birinci Basamak Dosyası"ndaki çalışmaları ile birlikte değerlendirmenizi öneririz; bir bütünlük taşıyorlar. "İstihdam" konusunda özellikle "zorunlu hizmet", "SSK", "İşyeri Hekimliği", "TTB ve İstihdam Politikaları" yönünden bir eksikliğimiz olduğunu düşünüyoruz. Dileriz, önümüzdeki sayılarda bu eksikliğimizi birlikte giderelim.

Araştırma başlığında, İzmir'den bir çalışma sunuyoruz. Berna Musal, Ömür Çınar Elçi ve Sevin Ergin'in bu çalışmasının özelliği "mesleki doyum"un uzmanlarda araştırılması. Bugüne değin daha çok pratisyen hekimler arasında yapılan bu mesleki doyum araştırmasının sonuçlarının özellikle Tabip Odaları açısından önemli olduğunu düşünüyoruz. Tabip Odalarının bu çalışmanın sonuçlarını önümüzdeki dönemin stratejileri açısından değerlendireceklerini ve olanaklar ölçüsünde bu çalışmaların yaygınlaştırılmasına katkıda bulunacaklarını umuyoruz/ummak istiyoruz.

TTB Raporları bölümünde, geçen yıl Eylül ayında Didim'de yapılan Halk Sağlığı Kongresi'nde oluşturulan IV. Ulusal Halk Sağlığı Kongresi Halk Sağlığı Uzmanlık Öğrencileri Çalışma Grubu Raporu var. Diğer rapor, Uluslararası Af Örgütü Tıbbi Grubu'nun 19-21 Mayıs Londra toplantısının özeti niteliğinde. Genel olarak sağlık ve insan hakları alanında yoğunlaşan grubun bu yılki toplantısının konuk konuşmacısı, TTB adına Dr. Ata Soyer'di. Ata Soyer, katıldığı bu toplantının "kamuoyuna açık" kısmını rapor olarak hazırladı.

"Gözlemler ve Görüşler" bölümünde konu olarak oldukça çeşitlilik arzeden bir yazılar yelpazesi ile karşılaşacaksınız. Son dönemlerin gözde konusu "Sağlık Ekonomisi" alanında Edirne'den Ahmet Saltık arkadaşımızın ilginç bir çalışmasını bulacaksınız. Bu sayımızın en ilginç çalışmalarının başında İzmir'den Semih Şemin ve Gazanfer Aksakoğlu'nun "Dünya Sağlık Örgütü" incelemesi geliyor. Özellikle 1970'li yıllardan bu yana "her söylediği kelam" a çözüm olarak bakılan, önerileri "tartışılmadan kabul gören" Dünya Sağlık Örgütü tablosu, bu incelemede "altüst" ediliyor. Ülkemizde ve dünyadaki "resmi halk sağlığı" anlayışının temeli bir bakıma Dünya Sağlık Örgütü tezleridir. Çok özet olarak "çok konuşup, hiçbir şey söylememe" diye özetlenebilecek, yada "apolitik sağlık söylemi" demek olan Dünya Sağlık Örgütü'nün yaklaşımlarının oturduğu nesnel zeminle tanışmış oluyoruz.

Tolga Ersoy, bir tarih çalışması daha sunuyor bizlere: "Parti Programlarında Sağlık". İlk bölümünü bu sayımızda yayınladığımız çalışmanın diğer bölümlerini görünce, bu alanda siyasi partilerin ne kadar "kısır" olduğunun bir kez daha kanıtlanacağından endişe duyuyoruz.

Nevzat Eren hocamız, Nusret Fişek Günleri/1994 için hazırladığı Kentlerde Birinci Basamak Sağlık Hizmetleri ile ilgili çalışmasını yayınlamamıza izin verdi. Antalya'dan Erdem Aydın arkadaşımız ise, Sosyalleştirme Yasası'na oldukça ilginç bir yaklaşımda bulunuyor. Kayıhan Pala arkadaşımızın çalışması, "Tedavi Hizmetleri"nin bugünkü durumunu özetle bize veriyor. Aydın Devlet Hastanesi'nde başarılı bir başhekimlik öyküsü olan Sema Pişkinsüt, kendine özgü üslubu ile Sağlık Bakanlığı ile hesaplaşıyor.

Dergimizde bir yeni isim Sena Bekar, dergimize "yabancı" bir kavram olan "Sosyal Pararlama"yı yazmış. Caner Fidaner imzalı yazı, yaklaşık bir yıl önce dergimize gönderilen toplu bir çalışmanın sonuncu ürünü. Yazıların hepsi bir arada değerlendirildiğinde ana ekstenin "Yeni Dünya Düzeni'nin Sağlık Alanında Yansımaları" olarak adlandırılmasının abartılı olmayacağını düşünüyoruz. Açık ki gerek TTB'nin gerekse Toplum Hekim'in genel hattı ile bu yaklaşım çelişmektedir. Toplum Hekim dergisi özellikle kamu sağlık kurumlarının çökertilmesinin giderek ivme kazandığı son yıllarda çizgisi konusundaki duyarlılığını özenle korumaktan yanadır. Toplum Hekim içerisinde yer alan yazıların anlamlı bir kısmı bu tür yaklaşımlarla hesaplaşan ve okuyucuya "egemen söylemin" dışında bakış sunan perspektiflere sahiptir. Ancak "mevcut söyleme dair" yazıların dergimizde yer almasının okuyucu içinde anlam taşıdığını düşünüyoruz.

Sağlık hizmetlerinin doğuştan kazanılmış bir hak olduğu düşüncesi, bu hizmetlerin toplumun çoğunluğunda eşit ve adil ulaştırılmasının güvence altına alınması ile olanaklıdır. Toplum ve Hekim de, 1978 yılından bu yana, 17 yıldır bu geleneğin temsilcisi olmaya çalışmaktadır.

Sevgi ve dostlukla.